

Datum:
2023-09-04
Diarienummer:
MN-2023-5201

Yttrande

Stadsrevisionen

Uppföljning av revisorskollegiets granskning av otillåten påverkan vid myndighetsutövning SR-2022-15

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Malmö stadsrevision har granskat nämndernas arbete med att förebygga, upptäcka och åtgärda otillåten påverkan i myndighetsutövningen. Revisorernas bedömning är att miljönämnden delvis uppfyller samtliga av frågeställningarna, men behöver vidta ytterligare åtgärder för att på ett ändamålsenligt sätt hantera riskerna med otillåten påverkan vid myndighetsutövning. Malmö stadsrevision sammanställde sju rekommendationer till nämnden och samtliga föreslagna rekommendationer har genomförts enligt rekommendationerna från Malmö stadsrevision med undantag av rekommendation nummer sju: Säkerställ att den stadsgemensamma handlingsplanen "*Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden*" avseende otillåten påverkan är känd i verksamheten samt fortsätta att utveckla och intensivifiera arbetet med att implementera planen och genomförandet av åtgärder. Tidplanen för ovanstående rekommendation har inte kunnat hållas eftersom nämnden inväntar ett stadsövergripande arbete med att utveckla ett metodstöd som ska kopplas till handlingsplanen.

Yttrande

Miljönämnden ansvarar för myndighetsutövning inom ett stort antal branscher och kommer i kontakt med både enskilda och företag. Detta leder till att försök till otillåten påverkan kan ske på många sätt i olika situationer. Det är därför positivt att granskning har genomförts för att nämnden ska kunna vidareutveckla sitt förebyggande arbete. Malmö stadsrevision har sammanställt sju rekommendationer till nämnden och begärt yttranden vid två tillfällen. Det första yttrandet lämnade miljönämnden 2022-09-28. Detta yttrande avser det uppföljande yttrandet avseende genomförda åtgärder och effekter.

Stadsrevisionens rekommendationer

1. Säkerställ att det finns en tydligt kommunicerad definition av vad som menas med otillåten påverkan i verksamheterna samt arbeta fram verksamhetsspecifika stödmaterial med illustrativa exempel och situationer kring vad som kan vara otillåten påverkan (till exempel subtila anspelningar och känslomässiga försök till otillåten påverkan). Detta i syfte att stärka rutinerna för att upptäcka otillåten påverkan.

Genomförd åtgärd:

Begreppet otillåten påverkan har kommunicerats på samtliga enheters arbetsplatsträffar under året. Ett stödmaterial, med åtta olika case/exempel som är relevanta inom nämndens verksamhetsområde, har tagits fram. Stödmaterialiet bifogas nämndens rutin för otillåten påverkan.

Effekt:

Samtliga medarbetare har fått en tydligt kommunicerad definition av begreppet otillåten påverkan. Stödmaterial med praktiska exempel kommer att förtydliga begreppet otillåten påverkan och stärka rutinen för att upptäcka otillåten påverkan.

2. Genomför verksamhetsspecifika riskanalyser där situationer och risker för otillåten påverkan kan undersöks och identifieras.

Genomförd åtgärd:

Samtliga avdelningar har under året gjort en riskanalys där risker för otillåten påverkan kan uppstå.

Effekt:

Medarbetare och chefer får ökad kunskap om var i verksamheten otillåten påverkan kan förekomma samt på vilka olika sätt det kan ske.

3. Tydliggör rutinerna för hantering av otillåten påverkan och säkerställt att rutinerna även inkluderar hantering av otillåten påverkan genom sociala medier.

Genomförd åtgärd:

Nämnden har säkerställt att befintlig rutin för otillåten påverkan är tydlig. Ett avsnitt om påverkan genom sociala medier har lagts till i rutinen.

Effekt:

Den önskvärda effekten är att rutinen är tydliggjord för handläggare och chefer som får ökad kunskap om var i verksamheten otillåten påverkan kan förekomma samt på vilka olika sätt det kan ske.

4. Inför rutin att med viss regelbundenhet diskutera otillåten påverkan på APT eller liknande forum utifrån perspektivet acceptans- och toleransnivåer.

Genomförd åtgärd:

Samtliga medarbetare har diskuterat otillåten påverkan enligt årshjulet för arbetsplatsträffar. Samtliga nyanställda får information om otillåten påverkan i sin introduktion. Ytterligare informationstillfälle kommer att göras under året där nämndens framtagna case/exempel ska diskuteras utifrån acceptans och toleransnivåer.

Effekt:

Fler verksamhetsspecifika diskussioner om otillåten påverkan kommer ske som underlättar för medarbetarna att dra tydliga gränser för vad som är acceptabelt eller inte. Det kommer även leda till att det blir tydligare vilka incidenter som ska rapporteras vidare och vi kan minska en eventuell underrapportering. En ökad rapportering ger bättre underlag för att analysera förekomsten av otillåten påverkan vilket innebär att vi kan ta lärdom av tidigare erfarenheter och arbeta mer förebyggande.

5. Genomför informations- och utbildningsinsatser i nämnden för att säkerställa att samtliga förtroendevalda har kunskap om otillåten påverkan. Utbildningsinsatserna bör även tydliggöra och problematisera det ansvar som förtroendevalda själva har att inte utöva otillåten påverkan eller försök till sådan påverkan på medarbetare som arbetar med myndighetsutövning.

Genomförd åtgärd:

Nämndens ledamöter har blivit utbildade i otillåten påverkan under förvaltningens introduktionsdagar för nämndens ledamöter. Utbildningsinsatsen innefattade även det ansvar som förtroendevalda har att inte utöva otillåten påverkan på medarbetare som arbetar med myndighetsutövning.

Effekt:

Genom att öka förtroendevaldas kunskap om otillåten påverkan minskar risken att myndighetspersoner på förvaltningen utsätts för interna påverkansförsök.

6. Vidta lämpliga informationsinsatser som säkerställer att medarbetare inom Malmö stad får kännedom om den visselblåsarfunktion som ska inrättas i staden. Tydliggör visselblåsarfunktionens syfte och användningsområde samt på vilket sätt visselblåsarfunktionen kan nyttjas som ett komplement till ordinarie rapporteringsvägar vid eventuella försök till otillåten påverkan från exempelvis närmaste chef, politiker eller annan person i maktställning som finns i Malmö stads organisation.

Genomförd åtgärd:

Informationsinsatser om den inrättade visselblåsarfunktionen (trumpet) har genomförts på samtliga enheters arbetsplatsträffar. Informationen innehöll både syfte och hur funktionen kan nyttjas som komplement till ordinarie rapporteringsvägar. Information om visselblåsarfunktionen finns även på stadens intranät.

Effekt:

Samtliga chefer och medarbetare på miljöförvaltningen har fått kännedom om Malmö stads visselblåsarfunktion och hur funktionen kan nyttjas som ett komplement till ordinarie rapporteringsvägar.

7. Säkerställ att den stadsgemensamma handlingsplanen *"Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden"* avseende otillåten påverkan är känd i verksamheten samt fortsatt utveckla och intensifiera arbetet med att implementera planen och genomförandet av åtgärder.

Genomförd åtgärd:

Eftersom det pågår ett stadsövergripande arbete med att ta fram en metodhandbok utifrån handlingsplanen *"Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden"* avser miljönämnden att invänta detta arbete innan nämnden kompletterar den övergripande handlingsplanen med förvaltnings specifika aktiviteter.

Effekt:

Handlingsplanens mål är att stadens medarbetare får ökad kunskap om vad begreppet omfattar och vilket ansvar de har i arbetet. Miljönämnden förväntar sig att målet kommer att uppfyllas genom kommande stadsövergripande metodhandbok som ska säkerställa att arbetet mot otillåten påverkan ständigt är aktuellt i det dagliga arbetet.

Ordförande

.....
Sofia Hedén
.....

Nämndsekreterare

.....
Emelie Andersson
.....